

MINTIS

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Thought, Lithuanian Daily Newspaper.
Permitted by UNRRA Team 155.
Eina kasdien be šventadienių.
Atsakingasis redaktorius J. Vasaitis.
Memmingenas, Airport, Baltic Camp.
Prenumerata mėn. 10 RM.,
Atskiras numeris 40 pf.

Lietuvių visuomenės dienraštis

Nr. 92 Memmingenas

Ketvirtadienis, 1946 m. birželio mėn. 13 d. I metal

Gen. Michailovicius prisipazista!..

Belgradas. Gen. Michailovičius teisme pareiškė, kad jis maistą ir amuniciją četnikams gaudavęs iš italų ir kad britų ryšių karininkas Jugoslavijoje davęs įsakymą veikti prieš Tito partizanų.

JAV buvęs karinės misijos vadovas pareiškė, kad jam nežinoma, jog gen. Michailovičius būtų bendradarbiavęs su vokiečiais.

Iš Londono pareiškama, kad britų ryšių karininkas stengėsi suburti ir privesti prie to, kad visi partizanai bendradarbiautų, o ne kad kovotų vieni prieš kitus.

SUSIRĖMIMAI TARENTE

Roma. Pranešama, kad Tarente įvyko susirėmimai tarp monarchistų ir respublikonų. To pasekoje buvo aukų.

JAV PRAILGINTA KARINĖ TARNYBA

Vašingtonas. JAV senatas 53 balsais prieš 26 prailgino 18 — kos ir 19 — kos metų amerikiečiams karinės tarnybos laiką.

ŠALINAMOS MINOS

Šiuo metu jūroje tarp Skageno ir Norvegijos krantų vyksta didelė minų šalinimo akcija. Turi būti pašalinta apie 10.000 minų.

ATSIRADO GÖBELSO GIMINAIČIAI

Muenchenas. Wolfratshauseno amerikiečių komendantūra pranešė, kad buvusio propagandos ministerio Goebelo motina, sesuo ir švogeri su vaiku gyvena netoli Wolfratshauseno. Nepaklausė Goebelo įsakymo nusizdyti, jie apėjo Berlyną peritų metų belandžio pabaigoje ir apsisotų Icking kaime prie Wolfratshauseno, pasi-vadinę Giebach pavarde. Pravedant naują gyventojų surašymą, jie vietinės policijos įstaigoje pasisakė savo tikrąsias pavardes.

STREIKAS NEĮVYKO

Kairas. Egipto profesinių sąjungų, musulmonų draugijos ir vafdistų jaunimo paskelbtas streikas kaip protestas prieš britų karinių dalinių būvimą Egipte nebuvo įvykdytas.

MUFTI TUREJO KLASTOTUS DOKUMENTUS

Londonas. Po prancūzų ministerių kabineto posėdžio informacijos ministeris pranešė, kad Mufti, pabėgdamas, turėjo falsifikuotus dokumentus. Pabėgęs amerikiečių lėktuvo iš aerodromo netoli Paryžiaus. Tas srities policijos viršininkas atleistas iš pareigų.

ARABAI REAGUOJA

Londonas. Iš Palestinos pranešama, kad arabų lygos sekretorius, sąryšį, kad JAV gali pasiųsti savo dalinius į Palestiną, pareiškė, jog Amerika turėtų nepamiršti, kad ji neturi teisės ir kitus (žinoma arabus) palikti be namų, kaip yra su žydais.

Londono pripažįstama, kad šis klausimas yra virtęs tarptautine problema.

KOMUNISTŲ PRASŪMAS ATMESTAS

Londonas. Darbo partija, pagal pranešimą, metinėje konferencijoje, didele balsų dauguma atmetė komunistų partijos prašymą, daugiau kaip 2 milijonais balsų prieš 400.000 balsų, abiejoms partijoms susijungti.

Morrison pareiškė, kad komunizmas yra diktatūra, gaunanti įsakymus iš viršaus. Jis pareiškė samprotavimą, kad ir darbo partijoje esą komunistų agentų. Jis pasiūlė komunistų partijai susilikviduoti ir įstoti į darbo partiją tiems nariams, kurie komunistais nusivylė.

Bevino kalbos sovietai nepaskelbė

Londonas. Užsienių reikalų ministeris Bevinas, kalbėdamas darbo partijos konferencijoje, pasakė, kad po 25 metų karinės politikos egzistavusios pasauly, nelengva yra prieiti prie taikos politikos. Kalbėdamas apie Anglijos ir Sovietų Sąjungos santykius pažymėjo, kad Stalinas sutikęs su Anglijos-Sovietų Sąjungos sutarties prailginimu, bet pasakė, kad turi būti padaryta kai kurių pakeitimų. Paklaustas kokių pakeitimų norėta, Bevinas atsakė apie tai kalbėti, kad nebūtų pakenkta Paryžiaus pasitarimams.

Tik nusiskundė, kad lig šiol sovietų spauda nepaskelbė jo kalbos, pasakytos parlamente, SSSR gyventojams. Būtų gera, pasakė Bevinas, kad ir ten galėtų žmonės taip kritikuoti vyriausybės politiką, kaip daroma šioje konferencijoje.

Europos politinę padėtį apibūdino kaip neatsakomą ir pabrėždamas kreipėsi į

JAV KARINIAI REIKMENYS PRANCOZIJAI

Iš atsargų Europoje JAV perleidią Prancūzijai karinių reikmenų už 1.000.000.000 dolerių. Perleidžiamasis kiekis sudaro pusę armijos ir laivyno Europoje turimų atsargų. Jomis galės pasinaudoti kiekviena Prancūzijos ūkio šaka. Daily Mail Nr. 16086.

DVI SAVAITES ŠALDYTUVE

Yokima (AP). Alfredas J. Degutis (pavardė taip parašyta angliskai ir jos savininką reikia spėti esant mūsų tautietį), 43 metų, išbuvo vagonė šaldytuve uždarytas 14 dienų. Tik vienoje stotyje išgirdo jį beldžiantis ir išleido. Prieš „užšaldant“ jis svėrė 196 svarus, o išleistas — 142.

Staliną ir Molotovą dėl visuotinio bendradarbiavimo. Europos mes nedalinsime, kalbėjo Bevinas. Bevinas užakcentavo tezę, kad Vokietija reikia kontroliuoti, kad nevirstų militarinio pavojaus židiniu, bet taip pat nurodė, kad negalima Vokietijos paversti elgetaujančių kraštu. Ta prasme turi būti sprendžiami Ruhro ir Saaro sričių klausimai.

Pritaikinti Ispanijai ūkines sankcijas būtų neprotinga, nes jos paliestų paprastą Ispanijos žmogų ir būtų tik pilietinio karo kursty-mo įrankiu, kurio Ispanijos tauta bijosi, nes per pilietinį karą neteko daugiau žmonių, kaip Anglija per šį karą — kalbėjo Bevinas.

Toliau Bevinas kalbėjo vidaus, ypač ūkio-nacionalizacijos klausimais. Partijos konferencija Bevino vedamai užsienių politikai pritarė ir atsiėmė priešingą tuo reikalu parengtą rezoliuciją.

Argi lenkai to nusipelnė?

Herfordas (Vestf.) (Reuteris). Du šimtai tūkstančių lenkų, gerai maitinamų ir neverčiamų dirbti, komplikuoja britų zonos administravimą Vokietijoje.

Jie atsikako grįžti namo, o šiuo metu negalima jų priversti tai daryti.

[Junkę į lengvą gyvenimą ir įtikinti Lenkijos vyriausybės opozicininkų argumentų tūkstančiai atsisakė minties grįžti į Lenkiją; repatriacijos planas visiškai griūva, nesant politikos, kuri verstų juos palikti Vokietiją.

Vienas iš vyresnių karinės valdžios karininkų šiandien pareiškė: „Mes turime repatriacijos priešininkų ir kol nebus sudaryta kokia prievartos sistema, tepadarysime mažai pažangos“.

Specialus tyrinėtojai susekė, kad kol repatriacija visai nuseko, tūkstančiai lenkų — daugiausia žydų — į britų zoną vyksta slaptais keliais.

Lig Velykų į Lenkiją kas savaitė išvykdavo traukiniais po 10.000 repatriantų. O dabar vidutiniškai iš 5.000 savaitėje į Lenki-

ją gal nuvyksta kokie 5%. Likusioji dalis šokinėja iš traukinių stotyse, kur lenkų „sutikimo komitetai“ įkalbinėja vykstančiuosius likti užsienyje. Repatriacijos įstaigos yra priverstos nukreipti traukinius tokiais keliais, kad išvengtų tų „sutikėjų“.

Britų organai norėtų tuos pabėgėlius repatrijuoti kaip galint greičiau, nes 90% kriminalinių nusikaltimų britų zonėje priskiriama lenkams, kuriuos mokesčių mokėtojai britai padeda išlaikyti.

Lenkijos vyriausybė nori atgauti juos, bet tie 200.000, kurie turi pakankamai maisto ir aprūpinami šalpos organizacijų bei neverčiami prie darbo, nemano judintis.

Stovyklų pareigūnai britai yra pasipiktinę. Vienas karininkas pasakė: „Daugumas iš vietintųjų daugeliu atžvilgių gyvena geriau, kaip vidutiniška šeimininkė britė“.

Britų zonoje taip pat gyvena 80.000 iš Pabaltijo valstybių, 15.000 jugoslavų ir 21.000 nežinomos tautybės pabėgėlių.

„Cort. Daily Mail“.

Jonas Kukis

Dievu kova

(tęsinys)

Tu, Demone, paimk kaimyninių šalių valdovus, atvesk juos į Laisvės šalį ir užvedęs į aukščiausią kuorą, parodyk jiems visus turtus ir jos grožį. Aš jų širdžių gelmėse pagimdysiu pragarišką turtų godumą, kuris, it burtų sapnas, nutrauks juos pasikliau save...

Antroji, Pavydo dvasia, šitaip kalbėjo: „Aš supūsiu jų sielų gelmėse savo laužus, kurių liepsnos juos pačius sunaikins. Jie veršis į Laisvės šalį, nes trokš gintarinių pilių turtų... Pavydės šalies gyventojams tylios laimės ir meilės... Pavydo apakinti jie degins gintarines piliis, žudys mažus kūdikius ir moteris... Ir gėrio deivėms nebeliks jau ten vietos...“

„Teisingai mano seserys kalba, patvirtino Neapykanta. Jos sukurstys kaimyninių šalių valdovus, aš gi pirmoji įsibrausiu į Laisvės šalies žmonių širdis. Išugdysiu juose baisią neapykantą svetimiejiems įsibrovėliams... Pasakišką šalį paversiu didžiule karišką stovykla... Jie nužygiuos svetimais plotais ir nejučiomis pasisavins svetimus papročius... Tuomet visoms dvasioms bus paruošta dirva, nes kur įsitvirtina Godumas, Pavydas ir Neapykanta, ten gėrio dvasios daugiau jau nesugrįš...“

Pakėlė Demonas galvą ir degančias akis į dvasių būrį įsmeigė. Jo veide žaidė niaurais džiaugsmo šypsniis. Pagaliau tarė: „Sutinku su šiuo pasiūlymu. Jis gerai apgalvotas Neatsilaikys ir Laisvės šalis... Išsiskirstykite ir laukite įsakymų... Aš gi pradėsiu savo darbą...“

Svetimi žmonės žūrėjo į Laisvės šalį, atsigrožėti ją negalėdami...

Turtingos buvo jų karalijos, aukšti pilių kuorai, auksu žvalgantys šventyklų bokštai. Bet jų turtai bluko prieš šios šalies turtus, jų pilys-prieš šviesiojo gintaro piliis.

O Piktasis Demonas kalbėjo: „Po jūsų kojomis guli šie lobiai. Ir tik nuo jūsų pačių noro pareina, kam jie priklausyti turi... Kuris pirmas išties ranką, tas ir palms: Tam atiteks neaprepiami girių plotai ir pušniosios gintaro pilyys, tas glamonės nuostabiąją šios šalies valdovę Gintarinę, kurios grožiui gali prilygti tik vylingiausios deivės... Jeigu norite ją išvysti, sekite paskiau mane...“

Ir valdovai nusekė Demono pėdomis...

Ilgai jie ėjo tankiais rakštumynais, išvogtais čiurlenantių upokšnių, kol pasiekė didelę gelėtą pievą. Ir čia, po šimtmetinių ažuolų, šalies gyventojų tarpe, pamatė žaviąją valdovę. Ji buvo liekna, kaip gležniausias pievų žolynas. Pečiais bangomis krito ilgos auksinių plaukų garbanos. Veide, tarsi du mėlynai brangakmeniai, spindėjo burlančios akys...

Ji dainavo apie nemirštamą nuostabiąją laimę. Ir jos balsas skambėjo taip švelniai, kaip švelnus buvo jos šalies upelių čiurlėnimas, kaip pirmas, vos išsprogusio pumpuro judesys...

Tarsi žaibo pritrenkti stovėjo svetimi valdovai girios pakraštyje, negalėdami atitraukti žvilgsnių nuo nuostabaus reginio. Akimis glamonėjo įkaitusios Gintarinės veidas, jos

liekną liemenį. Ir kiekviena širdyje siekė ją turėti sau...

„Palaima telydi tavo žingsnius, Demone ir palankus likimas tesaugo tavo siekius. Senai mes gyvename šios paslaptingos šalies kaimynystėje, tik per girių tankmes ir klaidžias pelkių klampumas jų išvelgti negalėjome... Mums parodė šalies turtus ir kelius į ją... Už tai skolingi neliksim, — kalbėjo Demonui užburti valdovai. — Mes pasisavinsim gintarines piliis ir jų turtus. Gyventojus padarysim savo tarnais... Tavo garbei pastatysime puošniausią visose mūsų karalijose gintarinę šventovę ir tavo vardą amžiais garbinsime...“

„Eikite ir imkit, ko jūs tik trokštate... Aš su savo pavaldiniais jums padėsiu, — džiugaujančiu balsu kalbėjo Demonas.

Svetimų valdovų širdyse degė godumo ir pavydo Laisvės šalies turtams ir skaisčiam grožiui, liepsnos...

Nelaimė įžengė į kraštą. Grubiomis rankomis naikino visa, kas metų metais buvo žmonių sukurta: degė pavienės sodybos ir gintarinės pilyys, liejosi kraujas. Svetimi žmonės sužvėrėjusiomis širdimis ir kruvinais veidais veržėsi į šalies gilumą. Jie troško svetimų turtų ir kraujo...

Dabar tik Gintarinė sužinojo, kad žemėje gyvena žmonės, kurie savo širdyse nešioja kraujo troškimą ir pikto jausmus. Pagauta liūdesio ji užsidarė savo pilyje ir užlipusi į aukštą kuorą, stebėjo tolimas gaisrų pašvaistes. Ten degė još šalies sodybos ir pilyys...

Pravirko valdovė sielvartingu verksmu. Pravirko pirmą kartą savo gyvenime. Sunkios ašaros srove plaukė baltais jos veidais.

Tuo metu į menę įžengė senasis valdovės dainius. Jo kakta buvo išvagota giliomis

Marija Raugienė

Sunkioj valandoj

Valandos sunkiausios iš visų valandų, kai keleivis pavargęs nepasiekia namų... Ir keleiviui paguoda tikrai vieną randu: nepamesti vilties ir mažiau aimanų!...

Tegu plakasi vėjai, tegu laužo medžius, tu, keleivi, per audrą tik pirmyn ir pirmyn! Tegu vandenys liesis — kelias vėlios išdžius ir po audrų baisyti eis juk dienos skaidryn.

Tu, keleivi pavargęs, atsimink visados: kas tikėjo — išgijo. Tebus viltis vadu! Kai pareisi namo, į Tėvynės sodus, atsikvėpsi lengvai po sunkių valandų.

Am Bodensee, 19. 12. 1945.

susirūpinimo raukšlėmis ir žili plaukai sruogomis krito ant palinkusių pečių. Savo kaulėtose rankose jis laikė įstabiasias kankles, kurių stygų virpėjimas žadindavo iš saldaus miego daugybę dievus.

„Nusiramink, valdove... Dievų siųstos ašaros, tai pažeistai širdžiai gaivinanti rasa. Praeis, viskas, praeis, valdove...“

Gintarinė nukreipė ašarotą žvilgsnį į dainių: „Dievai tave laiku siunčia, Devune. Pajudink savo nuostabiųjų kanklių stygas. Teprabilsta jos dievų lūpomis, tenusako neaiškią ateitį...“

Nusilenkė žilagalvis Gintarinei ir: „Dievų žodžius tau atnešu, valdove. Jie skamba negalėtingai: į šalį veržiasi svetimi žmonės. Pikti žmonės, piktesni už girių žvėris... Jie pajungė visas blogasias dvasias, kešinas nuterioti mūsų kraštą, į jį įvesti piktus papročius... Prieš tuos žmones turim kovoti. Kovoti tais pačiais ginklais, kuriais jie kovoja. Tik tuomet galėsime apsaugoti šalį nuo nelaimės...“

Dėl amatininku organizacijos

Šių dienų mūsų gyvenimas yra paremtas organizacija. Reikia pasakyti, kad jei mums būtų tekę palikti savo kraštą prieš keletą dešimt metų, vargu ar galėtumėm būti taip globojami, kaip kad šiandieną yra. Dėl to turime dėkoti UNRRA'os organizacijai.

Lietuvos kooperatyvų išbujojimas tapo įmanomas tik sudarius kooperatyvų sąjungą „Lietūkis“; pienininkystė pražydo „Pieno-centro“ dėka ir tt. Kurioje tik srityje gerai vadovaujama sąjunga gimė, ten reikalai pajudėjo kaip reikiant.

Pilnai sutikdamas su p. K. Veržiko mintimis, kad amatininkams ir išlėmėme reikia sudaryti tinkamą organizaciją, norėčiau paliesti tos organizacijos tikslus. Manysčiau, kad tie tikslai neturėtų būti tik statistiniai.

Amatininkų organizacija turėtų siekti to, kad mūsų amatininkai būtų apsaugoti nuo galimo išnaudojimo jų kaip darbo jėgos, kad iškovoti jiems galimumą ir stovyklose pradėti savo profesijoje dirbti, kad būtų lygiai su kitais amatininkais aprūpinami medžiaga, įrankiais ir t. t.

Tai turėtų būti pagrindiniai amatininkų or-

ganizacijos uždaviniai. Salutinis uždavinys tos organizacijos būtų naujų amatininkų paruošimo koordinavimas.

Besigriebiant dabar visiems amatų ir prisi-teigus daugybei kursų yra pavojus, kad Lietuvos amatininko vardas, kuris ir Lietuvoje nebuvo labai aukštai pastatytas, gali smukti, kad bus gaila tų tuščių padėtų pastangų kursus organizuojant ir juos lankant. Ue to, būtų didelė skriauda mūsų amatų „Veteranams“ kurie kelius metus amatų srityje dirbo, plūso, kol tapo tikrais amatininkais.

Taip pat reikėtų praversti gyvenime amatų meisterių ir pameisterių gradaciją. Tas buvo, gana egoistiniais sumetimais, vokiečių praversta okupacijos metu.

Amatininkų registras, jų kvalifikacijų patikrinimas, naujų amatininkų paruošimo koordinavimas ir kontrolė bei amatininkų aprūpinimas — tai yra pagrindiniai ir skubiai sprendžiami Lietuvos Amatininkų Organizacijos uždaviniai.

Inž. Ed. Sviedrys.

Straipsnis dedamas, kaip diskusinis. (Red.)

Parama kultūros kurėjams

Vokiečių okupacijos metu Lietuvoje buvo atsitikimų, kad kai kurie mūsų kultūrininkai gyveno visiškai pusbadžiu, alkanaudami. Paprastas mirtingasis ieškodavo kokios nors išeities ir dažniausia rasdavo ją, o kultūrininkams, labiau atsijusiems nuo kasdienybės, daug sunkiau sekdavosi ir duonos kąsnių apsirūpinti, tekdavo dažnai verstis tuo, ką vokiečiai malonėdavo paskirti pagal lietuviams visa ko pertekusių vokiečių valdžios Lietuvoje įvestą maisto kortelės. Dabar, gyvenami svetur, matome, kad dalis kultūrininkų taip pat turi ne visada pakenčiamas gyvenimo, o juo labiau darbo sąlygas. Jei dalis jų savo energija sugeba ką nors padaryti, tai kita dalis vis dėlto lieka nepritekluose, kučiasi vargingoje kasdienybėje, užuot atsidėjusi rimtam darbui. O juk savo tarpe mes turime nemaža didžiųjų savo kultūros kūrėjų, savo taptos širdies ir smegenų, o dar daugiau mažesniųjų, ir jei paliksime juos visus jų pačių likimui, jei nepasirūpinsime, kad jie gautų sąlygas dirbti ir gyventi, tai bus didelis praeipėjimas mūsų kultūrai.

Tiesa, nemaža laiko jau gal esame pražiopsę ir turime teisės prikaišioti sau, kad nepasirūpinome jais, tik dėl praeitųjų metų galime turėti ir truputį atleidimo sau. Anuomet, nacių laikais, kelti viešai reikalo rūpintis svetur vargo sąlygose atsidūrusiais savo kultūrininkais ir negalėjome: dalis mūsų kultūrininkų sėdėjo koncentracijos stovyklose, taigi parodyti savo susirūpinimą likusiais kartais galėjo reikšti ir jų pasodinimą ten, kur turėjo būti išnaikinti visų nevokiškų ir nenaciškų tautų inteligentai nenaciai. Šiandien nebėra tos baimės, o, be to, mes jau seniai esame suėję į būrius ir turime gražių progų pasvarstyti savo kultūrinius reikalus.

Bombų muziką šiuo tarpu yra pasibaigus, taigi, jei tik būtų patogesnės sąlygos, ir rašytojai, ir muzikai, ir mokslininkai galėtų vėl pradėti kuriamąjį darbą. Ne vienas jų dirbo ir karo metu sunkiausiose ir biauriausiose sąlygose, bet šitaip dirbant neilgai išveriamą ir toli gražu ne visada pasiekiamą tokių rezultatų, kokių galima būtų pasiekti. Negalima būtų pasakyti, kad ir šiandien visi turėtų vidutiniškai geras sąlygas, o vis dėlto dešimtys tūkstančių mūsų norėdami rastų būdų sudaryti saviems kultūrininkams visiškai geras gyvenimo ir darbo sąlygas.

Sunku būtų čia smulkiai nurodyti, kur ir ką galėtume padaryti. Vienam gal reikalingas ramesnis ir patogesnis kampas, ir šitokiam organizuotos pagalbos tikslas būtų parūpinti jį. Gal yra tokių, kuriems būtina finansinė parama, kad jie, metę visus pasaulinius, bet šiandien būtinus rūpesčius, atsidėtų savo tiesiogiam kuriamajam darbui. Bus gal tokių, kurie baigia nuplyšti, bet niekas nepasirūpina juos apginti, o visokių dalybų metu jie užmirštami, nes patys dažniausia nepasiskubina pirmieji. Dalis mokslo žmonių ir kitokių kultūrininkų paskutinius savo pinigų išleidžia, tiesiog išsipaudo, kai reikia pavažinėti ar į paskaitas, ar į specialistų suvažiavimus, ar kitais kuriais bendruomeniniai reikalais bevažinėdami, kitais besirūpindami. Jų darbas jiems patiems ir jų šeimoms šių dienų sąlygomis neretai pa-

sidado tiesiog ekonominė našta. O ar jie sau dirba?

Pagaliau yra stovyklose žmonių, kurie dirba ir tokiose sąlygose, kokias turi. Dirba tautinio reikalo šaukiami. Kai kurie jų pačioje stovykloje neina jokių oficialių pareigų, — nei sandėlininkų, nei virėjų, nei pagalau kokių nors apmokamų kultūrininkų, — todėl stovyklos vadovybė mielai varinėja juos po rajoną su šluota, su kastuvu, gaišina jiems ištisas dienas, nors šiems darbams žmonių visada užtenka. Dirbami savo darba, tikrai jie keleriopai naudingesni būtų. Taigi ar verta šluotą padaryti jų dabartinio darbo vainiku?

Kaip visa tai įvykdyti? Kaip jiems visiems padėti? Reikalas galėtų būti vienaip ar kitaip sprendžiamas ar organizuojamas, bet nereikėtų nuleisti. Galima tai pasvarstyti mūsų laikraščiuose, bet pats rūpinimasis turėtų galėti kad ir per Lietuvių Tremtinių Bendruomenės vadovybę. Pagal centrų, sričių ar apygardų nurodymus skiriami galėtų surinkti žinias, kiek jų apylinkėse yra kurių kultūrininkų, kuriose sąlygose jie gyvena ir ko save gyvenimui ir darbui trūksta. Savo keliu priimtų žinių galėtų būti nurodoma, kas vietoj

Kunigu suvažiavimas

S. m. birželio mėn. 4—6 d. Hanau lietuvių stovykloje įvyko lietuvių kunigų tremtinių suvažiavimas. Tas suvažiavimas buvo ypatingai įdomus ir gausus. Dalyvavo du vykūnai, šv. Sosto delegatas ir 157 kunigai. Pirmą kartą lietuvių kunigų istorijoje pasaulis čia tapo kunigų mokytojai. Prof. Ivinskis primena 19 ir 20 amž. kunigų veikimą, gerąsias ir blogąsias puses, kad iš jo dabartiniai kunigai galėtų pasimokyti. Prof. Dr. Maceina kalba apie kunigo egzaminą tremtyje. Gimnazijos direktorius p. Barzdukas, prisiminęs a. a. prof. St. Šalkauskio žodžius: „Lietuvių tauta nėra buvusi, kuomet jai reikėjo ir galejo būti“, pasisako, kad išsigelbėjimas gali ateiti per lietuviškas šeimas, į kurias kunigija ir stovyklų vadovybės turėtų kreipti ypatingą dėmesį. Reiktų mūsų jaunimą labiau paruošti šeimos gyvenimui, negu iki šiol. Mūsų tauta tik tiek išsilaukys ir tokia bus, kokios bus mūsų šeimos. (Red. pabr.) Gimnazijos direktorius p. Maldeikis papasakojo apie vyro ir moters psichologinius skirtumus, kad kunigija sugebėtų būti ir vieniems ir kitiems naudingesnė. Dr. Paplauskas kalba apie Kristocentriškąjį auklėjimą, kuris turėtų atnešti išgelbėjimą šių dienų žmogaus nesugebėjimui apsispręsti ir apvaldyti komplikuoatą gyvenimą. Prof. Dr. Girnius nuveda klausytojus į šių dienų idėjinį chaosą, iš kurio išsigelbėti galima tik tikėjimą paverčiant gyvenimu, nes nūdienis žmogus, sugriovęs gyvenimą, ieško ne tiesos, bet gyvenimo ir žmogaus vertės pripažinimo laisvėje. Dr. Suziedėlis meniškai nupasakoja šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, gyvenimą istorijos faktais įrodo, kad gerais laikais jis yra paprastai lietuvių užmirštas, o sunkiausiose valandose atsimenamas ir randamas kaip tautos išgelbėtojas.

būtų galima padaryti toms jų sąlygoms pagerinti. O centrai galėtų nurodyti planą, kaip organizuoti patį paramą. Gal reikės kuklių rinklavių, gal reikės žmonių, kurie pasiimtų parūpinti savo apylinkėje kuriam nors kultūrininkui ramesnę pastogę, bet tai neturėtų atbaidyti mūsų. Gal visus reikalus galima vietoje sutvarkyti. O iš viso neužmirškime, kad ne karine jėga bus stipri mūsų tauta, bet sveiku tautiškumu ir aukšta kultūra. Jeigu kultūrininkai kurs dvasines vertybes, jos padės mums dvasiškai stiprėti. Be to, kiekvienas mūsų tik didžiuliais galės, kad šiais svetur buvimu metais mūsų mokslininkai, rašytojai, poetai, dainininkai ir t. t. mūsų pačių rūpesčiu bus turėję žmoniškas darbo sąlygas ir sukūrę tai, kas su ta pat diena nepraeina. O dėl jų nepriteklių vėliau galėsime tik priekaištauti sau ir graužtis, kad turėjome savo tarpe žmonių, bet nemokėjome įvertinti, nors nesunkiai galėjome tai padaryti.

Neturime tuo pačiu užmiršti ir tų lietuvių, kurie kadaise daug padarė mūsų tautai, bet šiandien, susilaukę žilos senatvės, taip pat reikalingin globos ir lietuviškos širdies.

Tad pasvarstykime tokios pagalbos reiką ir organizuokime ją. Ką žin ko didelio čia nereikia, daugiausia gal tereikės tik vietinių bendruomenių nuosirdžios paramos.

K. Barėnas

Pirmą kartą pasauliečiai atėjo kunigų mokyti. Savo darbą jie atliko tikrai gražiai. Tiesmės, kad tai bus ne paskutinis kartas, bet ir pradžia didžiojo bendro kunigų ir pasauliečių darbo mūsų tautos labui. Ne tik pasauliečiai vyrai, bet ir moterys, p. Valčiūnienė p. Crigaitytė pasirodė su savo kūriniais.

Nors nemaža ydų randama mūsų stovyklų gyvenime, tačiau bendra išvada yra ta, kad mūsų tauta stovi doroviškai aukščiau už kitas. Tai yra mūsų garbė ir „neturime leisti jai pražūti“.

Konferencijos pabaigai buvo suruošti net du religinės muzikos (p. Vasilūno smuiko ir Hanau stovyklos choro, vedamo p. Br. Jonušo) koncertai. Choro koncerte solo dainavo p. A. Augustinavičienė. Antrojo koncerto pradžioje suvažiavusių kunigų sveikino Hanau stovyklos komiteto pirm. p. Šalkauskis, Lietuvos evangelikų pastorius Leimonas, vadinamas mus „broliais katalikais“, Hanau skautų tauto tuntininkas p. Kukutis, ragindamas gydyti dorines ligas ir primindamas, kad „nuosirdžiai bendradarbiaudami, išsilaukysime“. Į sveikinimus atsakė šv. Sosto delegatas kun. F. Kapočius kunigų vardu, primindamas, kad čia kunigai svarstė dvasinį tautos prisikėlimą, kurį turi sekti tautos prisikėlimas nepriklausomam gyvenimui.

Suvažiavimas buvo baigtas bendra hanaviškių ir suvažiavusių kunigų vakariene. Nuosirdaus ir lietuviškai vaišingo hanaviškių priėmimo kunigai niekad nepamirš.

K. Steponis.

Amerikos visuomenė pasmerke tariama "Baltijos krastu prijungima prie Rusijos"

Visuomet baltiečiams draugiškas „The New Leader“ laikraštis įdėjo J. Epsteino straipsnį: „Amerikos užsienio politikos sumukimas“, kur jis primena, kad Amerikos visuomenė didele savo dauguma pasmerke Sovietų Sąjungos sutarčių laužymą, priijungiant Baltijos valstybes. Diena, kuria Amerikos vyriausybė užgirtų šį užpuolimą, būtų laikoma pačia juodžiausia ilgame ir tragiškame Amerikos užsienio politikos sumukime“.

ARGENTINOS LIETUVIŲ SUSIVIENIJIMAS PLEČIA SAVO TAUTINĘ VEIKLĄ
Energingų lietuvių vadovaujama ši didžiausioji Argentinos išeivių organizacija stengiasi išplėsti savo tautinę — kultūrinę veiklą, įtraukiant į darbą kiek galint daugiau naujų jėgų. Naujasis Susivienijimo sekretorius St. Majauskas nusiskundė dalies narių neveiklumu ir nedarbštumu, tačiau atakingasis elementas dirba nepailstamai toliau.

VOKIETIJOJ RASTAS LIETUVOS UNIVERSITETŲ PAGROBTAS TURTAS
Netoli Vienburgo buvo užtiktas vienas traukinys su moksline literatūra ir laboratorijų įrengimais. Pasirodė, kad tai buvo Kauno universiteto turtas, kurį vokiečiai savo laiku pagrobė. Šios mokslo priemonės dabar bus perduotos Baltijos universitetui Hamburge, lietuvių skyriui.

MRP APSISPRENDE
Paryžius. Prancūzų katalikų respublikos liaudies partijos vadovybė paskelbė, kad sutinka, kad dabartinis užsienių reikalų m

IS MUSU GYVENIMO

KULTŪRINIAI DARBAI RAVENSBURGE
Ravensburge yra apie 500 lietuvių. Kolonija stipri inteligentinėmis pajėgomis. Čia gyvena rašytojų, menininkų, solistų ir kt. kultūrininkų. Veikia gimnazija, kuriai vadovauja prof. Valukonis. Taip pat veikia ir pradžios mokykla, kurios vedėju yra energingas mokytojas Petkūnas. Pradžios mokykloje šiuo metu mokosi per 30 vaikų, gi gimnazijoje — per 60 mokinių. Veikia šoferių kursai, vadovaujami inž. Mikailos. Norima įsteigti prekybinę mokyklą. Anksčiau čia veikė anglų ir prancūzų kalbų kursai. Tačiau, gaila, nesant klausytojų, turėjo likviduoti. Spaudos čia ateina gausiai. Labai energingai veikia dramos ratelis, neseniai su P. Vaičiūno „Nuodėmingu Angelu“ pasirodęs kitose stovyklose. Jau ruošia kitą veiklą. Kiek apsnūdo ansamblis, bet jam gyvuoti nėra jėgų. Pirmiausia nėra kam vadovauti. Bet čia laukiamas iš Dillingeno Zdanavičius, kuris, tikimasi, sugebės miegančius prikelti.

Komitetai vadovauja prof. Ad. Varnas, jam padeda teism. Step. Kovalskis, sekretoriauja Ant. Andriūnas. Spaudos ir Informacijų skyrių veda P. Viscinis, kuris beveik vienas savo pastangomis kasdien išleidžia politinių žinių biuletinį.

Visi gyvena privačiai ir gražiai susivarkę. J. V.

nisteris imtųsi sudaryti vyriausybę kartu pasilikdamas užsienių reikalų ministru. Taip pat partijos vadovybė pasisakė, kad finansų ministerija ir kiti svarbesni postai šios partijos žmonių turi būti užimti.

PRASIDĖJO PASTO SUSISIEKIMAS SU VOKIETIJA

Jau ir švedų paštas priima paprastus laiškus į Vokietiją. Atseit, neregistruoti ir iki 20 gr.

KIEK VOKIETIJOJ YRA LIETUVIŲ
Visose trijose Vokietijos zonose yra apie 200 lietuvių stovyklų ir jose gyvena apie 55.000 lietuvių. Kiek lietuvių dar privačiai gyvena — nežinoma.

Sportas

LIETUVIAI PRASIDĖJO PRIE NAUJAI ĮSTEIGTO KREPŠINIO KLUBO BASKET
Neseniai Br. Purvėno pastangomis buvo įsteigtas krepšinio klubas „Basket“ stockholme. Klubo steigimo tikslas buvo ne vien suorganizuoti mūsikius krepšininkus, kiek špopuliarinti šią sporto šaką švedų sportininkų tarpe. Dėl šių pastangų švedų laikasčiai pagrįstai vadina Purvėno krepšinio ropagautoju Nr. 1. Prie „Basket“ klubo dar ar priklauso ir mūsų krepšininkai, atsimetę uo Baltijos sporto draugijos. Ši draugija uvo suorganizuota 1944 m.,, aktinai dalyaujant ir lietuviams. Į klausimą, kodėl dar ar mūsų sportininkai nebenori bendradarauti su šia draugija, mūsų krepšininkai sako, kad jiems per tamsūs pasidarė tos augijos vadovai.

Lietuviai Sveicarijoje

LIETUVIŲ PRADŽIOS MOKYKLA YVERDONE

Pats didysis lietuvių kultūros centras Šveicarijoje susikūrė apie šia lietuvių stovyklą Yverdone. Šiame lietuviškame židinyje veikia ir lietuviška pradžios mokykla, įsteigta pereinų metų spalio mėnesį. Steigėjai savo atidarymo akte tarp kita pareiškė: „Atidarome pirmąją lietuvių išeivių Šveicarijoje pradžios mokyklą Yverdone, kuri, sekama vargo mokyklos pavyzdžiu, tikime, įdiegs laisvės pasilgimą į mūsų vaikų — jaunojo tautos pumpuro — širdis ir troškimus“.

„LIETUVIŲ ŽIDINYS“

Yverdono lietuviai leidžia savo laikraštį, pavadintą „Lietuvių Židiny“. Jo pirmasis numeris išėjo vasario 16 dienos proga. Laikraštyje gvildinami įvairūs kultūros klausimai, spausdinama nemaža jaunųjų poetų eilėraščių ir patiekiamas pluoštas žinių iš mūsų pabėgėlių gyvenimo bei emigracijos galimybes įvairiuose kraštuose.

„LIETUVIAI ŠVEICARIJOJE“

Tokio pavadinimo vienartinį leidinį išleido Yverdono lietuviai kiek anksčiau. Jis apima 45 psl. su įvairaus pobūdžio rašiniais,

SKAITYTOJŲ PASISAKYMAI

Kodel?

Cia man norisi sugretinti du vienodus, bet vienas prieš kitą labai prieštaraujančius dalykus. Tai būtent: jeigu kurioje nors lietuvių stovykloje gydytojas, sunkiai ir įtemptai per dieną dirbdamas, padarytų klaidą ir ligoniui įduotų kitokių, negu reikalinga vaistų, nuo ko ligonis jeigu ir nemirtų, tai nors apinuodytų, kas tada įvyktų? Aišku, didžiausias triukšmas. Visas stovykla sukiltų. Jeigu tas vargšas gydytojas ir išvengtų sunkios teismo bausmės, tai deka šiandieninių gyvenimo sąlygų. Bet žmonės ji visvien skaudžiai nubaustų. Apsauktų galvažūdzium, nemokša, apsimetėliu ir t. t. Ir užtikrinu, kad tas gydytojas, nors ir nesąmoningai, per klaidą, apnuodijęs žmogų, iš stovyklos turėtų išsinešinti ten, kur kojos nešų ir akys vestų. Bet kai tuo tarpu beveik visose stovyklose yra susidariusios tam tikros žmonių grupės, kurios sąmoningai, apgalvotai, gabeną į stovyklas įvairius nuodus, visokių „autolikerių“, „benzino“, „samagono“, „samarliako“ ir kitokių „trunkų“ pavidale, kuriais nuodija stovyklų gyventojus, kelia nesantaiką, peštynes, išaukia vagilavimus ir t. t. Tų žmonių ne tik niekas nesmerkia, bet dar toleruoja, palaiko. Jeigu kurioje nors stovykloje ir atsiranda koks pareigūnas, kuris viešai, susirinkime „paūžia“, tai tik taip sau — dėl „fasono“, parodydamas visuomenei, kad ir šis reikalas nėra užmirštas. Bet tuoj pat po susirinkimo, tas pats „šturmuotojas“ pirmas visiems „trunkų kontrabandininkams“ paplekštena per pečius sakdamas: „Nenusiminkit, viskas bus gerai. Aš tik taip sau, reikalo verčiamas.“ Ir taip vėl paliekamas laisvas kelias stovykloms nuodyti ir kitoms negerovėms sėti.

J. Mikalauskas.

jų tarpe Jurgio Saulio: Naujus metus pradėdant; Kastyčio eil.: Mes, E. T.: Tai buvo senai (žiupsnelis atsiminimų); J. V.-s: Kelyje į tikslą; J. G. Laisvė, kun. J. B.-čius: Pusė metų svetingoje Šveicarijoje; dr. A. Geručio: Emigrantai ir pabėgėliai Šveicarijoje; M. Gl.-ne: Kalba — tautos lopšys ir eilė smulkesnių rašinių bei Maironio, Liginos S.; Z. P.; E. Slapšio, Kastyčio eilėraščių. Iš šio leidinio galima susidaryti gražų vaizdą apie mūsų kultūros darbuotojų, poetų, menininkų, dainininkų, šokėjų veiklą Šveicarijos lietuvių ir pačios šalies visuomenės tarpe. Leidėjas: Lietuviškojo „Židinio“ Yverdono Komitetas, redagavo — adv. J. G.

VELIAVOMS MEDŽIAGOS YRA

Berlynas. Berlyno Sovietų sekretoriuje, 1-mo gegužės šventės proga, gyventojams veltui buvo išduota 3.000 mtr. raudonos medžiagos vėliavoms pasisiūti.

RAIDIKALUS VAISTAI NUO CECE

Anglijoje pradėjo masiškai gaminti vaistus nuo cece musės, kuri apkrečia raguočius mirštama naganos liga, o žmones — miego liga. Pirmoji vaistų partija, 6.000 butelių, pasiųsta į Pietų Afriką, kur bus taikomi praktikoje. (AP.)